

Tábor Pod Třebelí v roce 1970.

Z historie táborů na Kosím potoce

Přemysl Tájek, AOPK ČR, Regionální pracoviště Správa CHKO Slavkovský les

Klapání mlýnů podél Kosího potoka již dávno utichlo a údolní louky v jeho okolí z velké části zarostly lesem. V létě se však opuštěná zákoutí znovu rozeznívají veselým smíchem. Táborů u Kosího potoka prošly stovky a dnes možná již i tisíce dětí a mladých lidí. Odnášejí si odtud do života nejen nezapomenutelné zážitky, ale také zdravý náhled na životní hodnoty, v nichž hraje důležitou roli i vnímání přírody a krajiny.

Shromažďování informací pro tento článek byla práce perná, ale zároveň i velmi příjemná. S lidmi, kteří tábory pořádají, nebo se jich kdysi účastnili, byla velmi příjemná spolupráce. Vždy jsme velmi rychle našli „společnou řeč“ a jejich pomoc při sestavování tohoto přehledu byla bez výjimky velmi ochotná a nezištná. Za to jim patří veliký dík, zejména panu Vladimíru Kantorovi, Miroslavu Štěpánkovi, Tomáši Rusňákovi, Markétě Eckstein, Miroslavu Tejmlovi, Janě Žárské, Manfredu Možíšovi, Aurélii Skřivanové a Jaromíru Jiráskovi. Nebo bych měl napsat spíš Medvědovi, Vlkovi, Krokodýlovi, Manymu...?

Při pátrání po historii táborů na Kosím potoce jsme se sice v jednom případě dostali až

do roku 1947, je však pravděpodobné, že tábory zde byly ještě dříve. Na staré táborové kroniky se ale práší, pamětníků ubývá, lidé se stěhují a zapomínají. O to důležitější mi přišlo, aby tento zajímavý kus historie našeho kraje neupadl v zapomnění. Je jasné, že níže uvedený přehled táborů, které se kdy na loukách u Kosího potoka uskutečnily, jistě není úplný, a může v něm být řada nepřesností. Možná se však právě díky tomuto článku podaří v téměř detektivním pátrání pokročit dále.

Přehled tábořišť, jejich čísla odpovídají číslům v mapě:

- 1. Vysoká:** 1994–2014, skautské středisko Stopa (Mariánské Lázně, oddíl Arnika). Skauti zde oficiálně přestali tábořit v roce 2014, dodnes se zde ale konají indiánské tábory v týpi.
- 2. Jedlová:** od roku 1990 dodnes, skautské středisko Stopa (Mariánské Lázně) – podrobněji viz článek na str. 14.
- 3. Buchtál:** v roce 1947 se u Tabákového mlýna pod Lazurovou horou konal dívčí skautský tábor (10.–30. srpna). V letech 1990–2004 (rok 2004 není zcela jistý) zde pořádal tábory Svazarm

Starší členové a vedoucí tábora Pod Třebelí v roce 1970. Obě fotografie z archivu Vladimíra Kantora.

Praha 8, později ČSOP PARAPLE. V letech 1990–1994 byly tábory na louce u brodu přes Jilmový potok, od roku 1995 se tábořilo na ostrově naproti Tabákovému mlýnu (začátkem léta 1995 totiž někdo podpálil táborovou kuchyň s uskladněným materiálem na stavbu stánů). Tábory obvykle začínaly v půlce července a končily první týden v srpnu. Účastnilo se jich zhruba 30 dětí, převážně z Prahy.

4. U Čiperky: 1975 a 1977, Strážci pokladu – Mladí ochránci přírody Slavkovského lesa (Harvák 1999). V roce 1989 zde pořádal tábor Svazarm Praha 8, po jednom roce u Čiperky se tito táborníci přesunuli na tábořiště u Buchtálu (č. 3).

5. Caltov, Louky Ligy lesní moudrosti: od roku 2003 dodnes, indiánské tábory v týpí – podrobněji viz článek na str. 16

6. Caltov – první meandr: 2001, Royal Rangers (15. přední hlídka se sídlem v Kořeni)

7. Caltov – louka u jeřábu: od roku 1977, Gemini Praha (dívčí tábor)

8. Čertovka: 2012, tábor pořádaný na louce u chaty na Čertovce obcí Ovesné Kladruby (15 účastníků)

9. Na Jezu: rok není přesně znám, pravděpodobně 90. léta, tábor pořádal Sbor dobrovolných hasičů Planá.

10. U Křínovského mlýna: od roku 2019 dodnes, Royal Rangers (15. přední hlídka se sídlem v Kořeni), táboří se v pěti týpí.

11. Nad Papírnou: přibližně v letech 2008–2010, skautský oddíl Bílý útes (Plzeň)

12. Nad Kořenským potokem: od 1992 let dodnes, skautský oddíl Jižní kříž (Plzeň)

13. U soutoku s Kořenským potokem: od roku 1988 dodnes (tábory zde ale nebyly v letech 1996, 1997, 1998, 2003, 2004, 2008, 2009, 2012 a 2014). Tábory zde začínaly pod hlavičkou Asociace turistických oddílů mládeže (TOM) při Spartaku Dejvice. Po roce 1989 táborníci přešli ke skautům, od roku 1991 oficiálně ke Skautskému středisku Javor. Jednalo se o tábor chlapců a dívek (Plejády), stranou byly vždy ještě starší skauti (Medvědi) v týpí. Dříve se spalo ve stanech s podsadami, od roku 2007 se táboří v týpí a od téhož roku je také tábor společný (chlapci a dívky pohromadě). Od roku 2002 jezdí na tábor asi na týden také „přípravka“ (Lvíčata). V roce 1993 zde tábořil pouze dívčí oddíl.

14. U soutoku s Týneckým potokem: přibližně od roku 2011 dodnes, skautský oddíl Šedá Střela (Plzeň)

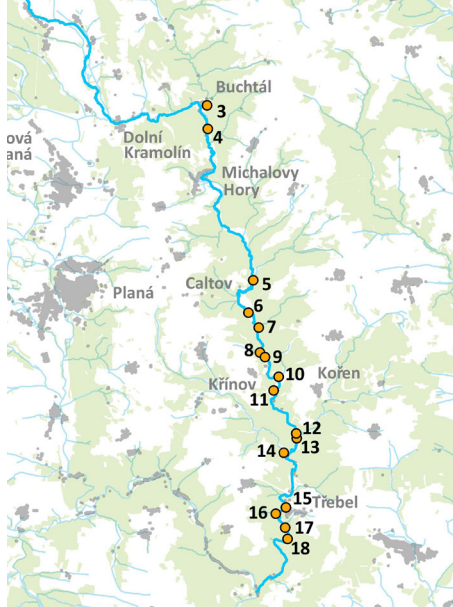
15. Pod Třebelí („pod mlejnem“): 1969 a 1970, skautské středisko Stopa Mariánské

Lázně; 1986–1990, Pionýři Mariánské Lázně (ZŠ Úšovice)

16. Žlutý květ: cca 1985–1990 hnutí Woodcraft (Plzeň), indiánské tábory, dokonce i s originálním týpí ze Severní Ameriky. Později, v 90. letech, se zde konaly tábory Křesťanského společenství Jan10, obvykle na začátku prázdnin. Účastníci pocházeli hlavně z chebského okresu. Ke konci prázdnin býval tábor využíván i dalšími tábořníky z Prahy, Liberce, Berouna, Kladna aj. Při budování tábořiště v 80. letech zde byly nalezeny zbytky starého poradního sezení a ohniště a je tedy pravděpodobné, že místo bylo k pořádání táborů využíváno již dříve.

17. Louky pod Třebelí: od 1995 (poté, co se sem tábořníci přesunuli z tábořiště o kus dále po proudu – č. 16). Dle dřevěných zbytků asi kuchyňského přístřešku bylo však patrné, že se zde tábořilo i dříve (snad skauti z Plzně). Od roku 1995 se zde tábory konají každoročně až do současnosti (s výjimkou roku 2021, kdy se zde tábor nekonal kvůli následkům větrné kalamity). Pořadatelem je YMCA Praha (Křesťanské sdružení mládeže, Young Men's Christian Association). Tábořiště byla v průběhu let na třech místech nedaleko od sebe, severně i jižně od rozcestí Pod Třebelí (severně pouze asi do roku 1998) a na levém i pravém břehu potoka. Tábory byly zprvu pro asi 30 dětí ve věku 7–15 let, od roku 1998 se zde v druhé půlce července konají paralelně tábory dva – jeden je pro děti od 7 do 12 let a druhý pro mládež od 13 do 18 let (celkem 50 účastníků). Každý z těchto táborů má své vedoucí a odlišný program přizpůsobený věku. Zázemí kuchyně je společné, spí se v týpí. Od roku 2010 využívá tábořiště začátkem prázdnin také oddíl Archa z Křesťanského společenství Praha a od roku 2015 ke konci léta také indiánský kmen Šůva patřící rovněž pod YMCA Praha. V roce 2016 došlo k jednáním s Povodím Berounky ohledně záplavových zón a vypadlo to, že se tábory u Kosího potoka již nebudou

moci konat. Po jistých úpravách a přesunech se však nakonec podařilo tábor zachovat.

18. Pod Třebelí: od 90. let tábořiště evangelického sboru v Černošíně, 1993–1994 YMCA Praha. O vznik tábořiště se zasloužil pan farář Jiří Marván se svou rodinou. Paní farářová chodila louku před tábořem posekat vlastnoručně kosou a na táboře vařila, pan farář a jeho čtyři děti se staraly o chod a program tábora. Děti Marvánovy, jako dospělé, pak začaly působit v Royal Rangers a tábořiště převzalo toto sdružení. Při řešení oblasti možných záplav stoletou vodou nebylo Povodím Berounky táboření v tomto místě od roku 2016 nadále povoleno.

Literatura:

Harvánek J. – Black Raven (1999): Čeplaghani, historie kme-ne 1964–1999. – Ms. [Depon in: soukromý archiv Manfreda Možíšela].